

Opbrengsten oogstdialoog

13 JANUARI 2025

Bouwen aan vertrouwen voor een Vreedzame Wijk

‘Samenleven kan je leren’ staat er op de [website](#) van stichting vreedzaam en dat lijkt ons in de huidige gepolariseerde samenleving urgent en belangrijk. [Maartje van Dijken](#), adviseur bij het Nederlands Jeugdinstituut, promoveerde in maart van 2024 op de succesfactoren van het programma ‘De Vreedzame Wijk’. In deze oogstdialoog nam ze ons mee in haar belangrijkste conclusies. Zo ontdekte ze de betekenis van onderling vertrouwen. Vertrouwen tussen wijkbewoners, maar ook tussen wijkbewoners en professionals. En dat is nu net waar het vaak aan schort.

Na een korte presentatie van Maartje gingen we in kleine groepjes in gesprek aan de hand van de vragen:

- *Wat zijn jouw concrete ervaringen met het bouwen aan vertrouwen? Wat werkt?*
- *Wat staat vertrouwen in de weg?*
- *Wat zou er nader onderzocht moeten worden?*

Hieronder volgt een weergave van de opbrengsten uit deze oogstdialoog.

WAT ZIJN JOUW CONCRETE ERVARINGEN MET HET BOUWEN AAN VERTROUWEN? WAT WERKT?

- Vertrouwen bouwen is een proces dat start bij het geven van vertrouwen.
- **Eigenaarschap** durven geven aan bewoners zelf.
- Bewoners leren **communiceren en samenwerken** (ook bij verschil van mening).
- **Tijd**, Geduld, **continuïteit** en **stabiliteit** werken.
- **Investeren in het bouwen van een vertrouwensbasis**; dit kost tijd en geduld.
- **Open vragen** stellen, geïnteresseerd zijn.
- **Transparant** zijn en **meerdere perspectieven betrekken**.
- **Ontmoeting faciliteren**.
- Er is voor nodig dat er **gelijkwaardigheid** bestaat en dat iedereen autonomie ervaart.
- **Ouders** zijn een stabielere factor, zij zouden veel meer aan zet moeten komen.
- Aanwezig zijn op de **ontmoetingsplekken** in de wijk. Oren en ogen open houden (welke signalen hoor je). Mensen aan elkaar **verbinden** en hun **netwerk vergroten**.
- **Relatie opbouwen**, elkaar echt horen.
- Je verplaatsen in een ander, **écht luisteren**.
- Conflicten en pijnpunten niet uit de weg gaan maar opengooien.
- Mensen zich **welkom laten voelen**, positieve ervaringen delen; eigen kwetsbaarheden en twijfels delen.
- **Samen optrekken**, activiteiten ondernemen.
- Blij zijn met kleine stapjes.

WAT STAAT VERTROUWEN IN DE WEG?

- Vertrouwen krijgen kost **tijd**. Het proces duurt (soms te) lang. Tijd die professionals niet altijd hebben.
- **Geen ruimte** vanuit de organisatie om te investeren in relaties.
- **Te weinig samenwerking** tussen professionals.
- Voortdurende **snelle wisseling** van professionals en inwoners van wijken, dus ook gebrek aan stabiliteit.
- Beleid **te ver van de mensen**/de buurt zelf. Te grote gap tussen talen, de taal van de straat en de taal van de wetenschap/het beleid en die omgangsvormen (formulieren, bureaucratie agenda's etc.)
- Van eigen normen en waarden uitgaan en er op sturen dat de ander die deelt.
- Teleurstellingen of **te hoge/onrealistische verwachtingen**.
- Te weinig tijd en ruimte om echt contact te maken, **te weinig aandacht**/begeleiding.
- **Geen consistent beleid**.
- **Vooroordelen**; die ook vaak ontstaan doordat we in 'eigen bubbels' leven.
- Boosheid (over bijv. maatschappelijke thema's).
- **Ongeduld**, te doelgericht, beloften **niet waarmaken**.
- Een **taal van maakbaarheid**. Vertrouwen is nodig, omdat wij allemaal kwetsbaar zijn. We weten niet of het gaat lukken wat we willen (een vreedzame wijk, een kind opvoeden tot een leuke volwassene), en daarom moeten we op elkaar vertrouwen. Als we die logische opeenvolging ondermijnen door te doen alsof we alles (kunnen) weten (dat alles maakbaar is) dan halen we de reden voor vertrouwen weg.

WAT ZOU ER NADER ONDERZOCHT MOETEN WORDEN?

- Hoe het concept van een **kinderrechtenfestival** georganiseerd op buurtniveau kan bijdragen aan het creëren van vertrouwen.
- **Hoe kun je compassievol blijven**, ook bij teleurstellingen of ervaren druk.
- Hoe een concept als de **vreedzame wijk** écht op **stadsniveau** kan worden ingezet met alle belangrijke instituties.
- Hoe **waarden/normen in netwerken** (zoals buurten en wijken) kunnen voortbestaan ondanks dat er voortdurende wisselingen zijn van professionals en inwoners?
- **Doorgaande lijn in de wijk**: van basisschool naar middelbare school, en op alle plekken waar kinderen komen hen echt serieus nemen en vaardigheden stimuleren.
- Hoe kun je meer **netwerkgericht werken** (en zo alle voortdurende veranderingen opvangen)?
- Hoe kan het **menselijk aspect** (we weten allemaal in relaties hoe vertrouwen werkt) vertaald worden naar georganiseerd werken aan vertrouwen, in netwerken, tussen organisaties.
- Hoe maken we in onderzoeksaanvragen **ruimte voor 'vertrouwen'**, wat impliceert dat we sommige zaken dus niet van tevoren in de hand kunnen of willen hebben.
- Bewoners zelf zaken/projecten op laten zetten. Maar ook onderzoeken wat ervoor nodig is om dit te kunnen laten slagen.
- **Onderzoeken van kleine initiatieven** die integratie in de wijk bevorderen (bij sportvereniging, café, buurthuis).
- Hoe kunnen we **kinderen (en volwassenen) leren elkaar te blijven vertrouwen**, ook als de ander andere overtuigingen, waarden en normen heeft. Wat maakt dat er steeds minder vertrouwen in vreedzaam is? Hoe ook middelbare scholen mee te nemen in/ vertrouwen te geven in een vreedzame manier van omgang? Hoe empathie voor en nieuwsgierigheid naar de ander creëren?
- Hoe kan het hoger onderwijs **gemeenschapsvorming van de grond brengen**, zonder uit het oog te verliezen dat studenten deelnemen aan vaak meerdere netwerken die voor hen van belang zijn, zodat ontmoeting weer plaats kan vinden?
- Wat levert (interprofessionele) samenwerking op?
- **Hoopgevende, concrete voorbeelden** beschrijven vanuit verschillende perspectieven in gewone mensen taal.

